

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิง
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

FACTORS RELATED TO ALCOHOL DRINKING

AMONG FEMALE HIGH SCHOOL STUDENTS

IN AMPHUR KHOWKITCHAKOOT CHANTHABURI PROVINCE

นางสาวอัญชลี เหมชะญาตี*

ดร.ศรียรรณ ยอดนิล**

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรม ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และแบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 207 คน ใช้สถิติ Binary logistic regression ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนหญิงร้อยละ 50.2 เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และร้อยละ 47.3 เป็นผู้ที่ยังดื่มอยู่ในปัจจุบัน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทักษะคิดที่เห็นด้วยต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการถูกชักชวนให้ดื่ม การมีบิดามารดาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การที่บิดามารดายอมรับการดื่มของบุตร การรับรู้การโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ ความผูกพันต่อครอบครัว ด้านแบบแผนการดื่มพบว่า อายุเฉลี่ยของการเริ่มดื่มประมาณ 15 ปี เหตุผลในการดื่มครั้งแรกคืออยากลอง เบียร์เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นักเรียนเลือกดื่มมากที่สุด ส่วนความถี่ในการดื่ม พบว่าดื่มเป็นแบบครั้งคราวมากกว่าดื่มประจำ นักเรียนประมาณครึ่งหนึ่งซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากร้านค้าทั่วไป กลุ่มเพื่อนเป็นผู้ที่นักเรียนร่วมดื่มด้วยมากที่สุด นักเรียนมากกว่าครึ่งรับรู้ว่าการดื่มไม่ก่อให้เกิดผลกระทบใดๆ ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน

คำสำคัญ: พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ /นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ABSTRACT

The focus of this study were to describe alcohol drinking behavior, to examine the factors related to alcohol drinking, and to describe alcohol drinking pattern. The sample composed of 207

* พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ กลุ่มงานเวชศาสตร์ครอบครัวและบริการด้านปฐมภูมิ โรงพยาบาลเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

** รองศาสตราจารย์ ภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

female high school students in Amphur Khowkitchakoot Chanthaburi Province. These students voluntarily participated in this study. Data were analyzed by binary logistic regression for testing the relationship.

The study found that 50.20 percent of female high school students had drinking behavior and 47.30 percent of them were current alcohol drinkers. The findings of the study also demonstrated that the significant factors related to alcohol drinking behavior among female students were GPA., alcohol drinking refusal self-efficacy, attitudinal , peer and offering alcohol drinking , parent alcohol drinking , parental approval of alcohol drinking, alcohol advertising , and family attachment . In the form of alcohol drinking found that the average age about is 15 years old. The reason to start first drinking was trying, beer which was the most preferable choice. The frequency of occasional drinking was more than temporality. Half of these students bought alcohol from general shops. The group of friends were the accompanies. Half of these accepted that of alcohol drinking did not effect to their. The research of this study enables to apply for protecting and revising of alcohol drinking among the students

Keywords: alcohol drinking behavior/ female high school students

ความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันแม้จะมีพระราชบัญญัติเกี่ยวกับ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อควบคุมการดื่มและลดผลกระทบที่เกิดขึ้น แต่จากการที่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสารเสพติดที่ไม่ถือว่าผิดกฎหมายและยังเป็นที่นิยมดื่มกันในสังคมทำให้มีการจำหน่ายอย่างแพร่หลาย ส่งผลให้อัตราการดื่มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งจำนวนผู้ดื่มและปริมาณที่ดื่ม จากสถิติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทย ตั้งแต่ปี 2504-2547 ซึ่งรวบรวมข้อมูลโดยองค์การอนามัยโลกพบว่าคนไทยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น 33 เท่า จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติเมื่อปี 2550 ซึ่งทำการสำรวจประชากรไทยทั้งเพศชายและเพศหญิงอายุ 15 ปีขึ้นไป พบไว้ว่า เพศชายมีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 51.0 ในขณะที่เพศหญิงดื่มร้อยละ 8.8 และจากรายงานโครงการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 4 ซึ่งดำเนินการเก็บข้อมูลในปี 2551- 2552 พบว่าในรอบ

12 เดือนที่ผ่านมาประชากรไทย 15 ปีขึ้นไปเพศชาย มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 65.5 ส่วนเพศหญิงดื่มร้อยละ 26.1 ถ้านำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติซึ่งสำรวจไว้เมื่อปี 2550 จะเห็นว่า ในระยะเวลาเพียง 2 ปี ประชากรไทยมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นมากโดยเฉพาะในเพศหญิงที่เพิ่มขึ้นมากกว่า 3 เท่า เมื่อวิเคราะห์เฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนอายุ 15- 19 ปี ข้อมูลตั้งแต่ปี 2539 -2550 พบความต่างของการเพิ่มขึ้นร้อยละ 70 ซึ่งสูงกว่าในภาพรวมคือร้อยละ 20 และสูงกว่าในทุกๆกลุ่มอายุ (บัณฑิต ศรีไพศาล, จุฑาภรณ์ แก้วมุงคุณและกมลลา วัฒนพร, 2553) เมื่อนำข้อมูลการเพิ่มขึ้นของการดื่มในเพศหญิงมากประกอบกับการดื่มเพิ่มขึ้นในกลุ่มเด็กและเยาวชนอายุ 15- 19 ปีก็จะพบว่าช่วงเวลาระหว่างปี 2539-2546 หรือเพียง 7 ปี อัตราการดื่มในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นเกือบ 6 เท่าตัว จากร้อยละ 1.0 เป็น 5.6 ดังนั้นวัยรุ่นอายุ 15- 19 ปีจึงนับว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นผู้ดื่มหน้าใหม่มากที่สุด (อนุทิน ชาญวีรกุล, 2548)

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญหลายประการโดยทำให้เกิดผลกระทบต่อตัวผู้ดื่มเอง ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ มีรายงานว่าผู้หญิงที่ติดสุรามีอัตราการฆ่าตัวตายสูงกว่าผู้ไม่ติดสุราถึง 5 เท่า (ศิริพร จิรวรรณกุล, 2553) รวมทั้งการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ทำให้มีการติดต่อและแพร่กระจายเชื้อ เอช ไอ วี ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ทำให้มีการทำแท้ง การทอดทิ้งบุตร หรืออาจจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ติดสุรา เกิดปัญหาในครอบครัว และอาจจะต้องออกจากสถานศึกษากลางคัน ประเทศชาติต้องสูญเสียบุคลากรที่เป็นความหวังของสังคม รวมทั้งการก่อให้เกิดอาชญากรรมต่าง ๆ (บัณฑิตศรีไพศาล และคณะ, 2551; สมาน พุทธะกุล, 2551) นอกจากนี้การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศโดยพบว่าในปี 2549 ต้นทุนทางเศรษฐกิจที่เกิดจากปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีมูลค่าสูงถึง 156,105.4 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.99 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) มีมูลค่าสูงเป็น 2 เท่าของรายได้จากสรรพสามิตสุราปี 2549 ซึ่งเท่ากับ 72,871.5 ล้านบาท (บัณฑิตศรีไพศาล และคณะ, 2551)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นสูง จากข้อมูลด้านสุขภาพอนามัยเครือข่ายงานวิจัยโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัดปี 2550-2552 พบว่ากลุ่มวัยรุ่นที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดจันทบุรีมีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปี 2550 ร้อยละ 31.54 ในขณะที่ระดับประเทศและระดับภาคมีอัตราการดื่มร้อยละ 31.38 และ 29.07 ตามลำดับ ส่วนในปี 2551 ระดับประเทศและระดับภาคมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลงโดยระดับประเทศมีอัตราการดื่มร้อยละ 25.63 ระดับภาคร้อยละ 23.29 แต่ในส่วนของจังหวัดจันทบุรีมีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถึงร้อยละ 30.25 ในปี 2552 พบ

ว่าอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นทั้งในระดับประเทศและระดับ ภาค ซึ่งจังหวัดจันทบุรีหรืออัตราการดื่มก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยระดับประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 27.13 ระดับภาคเพิ่มเป็นร้อยละ 26.28 ส่วนจังหวัดจันทบุรีเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 34.75 (วิมล เอมโอชา, สุภาณี กระตุฤกษ์, สนองชาติ เศรษฐศิริโรจน์, สุวัฒน์ เอมโอช และบุญเรือน พฤษศศิธร, 2551) จากข้อมูลที่กล่าวมาเป็นที่น่าสังเกตว่า วัยรุ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนืออัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำกว่าในระดับประเทศแต่จังหวัดจันทบุรีกลับมีอัตราการดื่มสูงกว่าทั้งในระดับประเทศและระดับภาค ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์ที่ทำให้วัยรุ่นในจังหวัดจันทบุรีมีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูง และจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาพบว่าวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นสูงกว่าเพศชาย กอปรกับการศึกษาที่ผ่านมาส่วนมากจะทำการศึกษาในทั้งสองเพศ และการศึกษาเป็นการศึกษาในลักษณะการทำการประจำให้เป็นงานวิจัย ผู้วิจัยจึงต้องเลือกทำวิจัยวัยรุ่นหญิงในพื้นที่อำเภอเขาฉกรรจ์ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มวัยรุ่นหญิงที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอเขาฉกรรจ์ โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีอิทธิพลสามทาง (The Triadic Influence Theory) ของ Flay and Petraitis (1994) เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยแนวคิดนี้เชื่อว่าการใช้สารเสพติดในวัยรุ่นมีความซับซ้อน มิได้เกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งแต่เกิดจากปัจจัยหลายปัจจัยร่วมกันและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา โดยมีปัจจัยที่สำคัญได้แก่ (1) ปัจจัยภายในตัวบุคคล (Intrapersonal) (2) ปัจจัยทางทัศนคติ (Attitudinal) และ (3) ปัจจัยทางสังคม (Social/ Interpersonal) ผลของการศึกษานี้จะทำให้เกิดประโยชน์แก่ สถานศึกษารวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่

เกี่ยวข้องในการที่จะวางมาตรการหรือจัดกิจกรรมป้องกัน และแก้ไขปัญหาการดื่มสุราในนักเรียนหญิง และนักเรียน กลุ่มอื่น ๆ ต่อไป

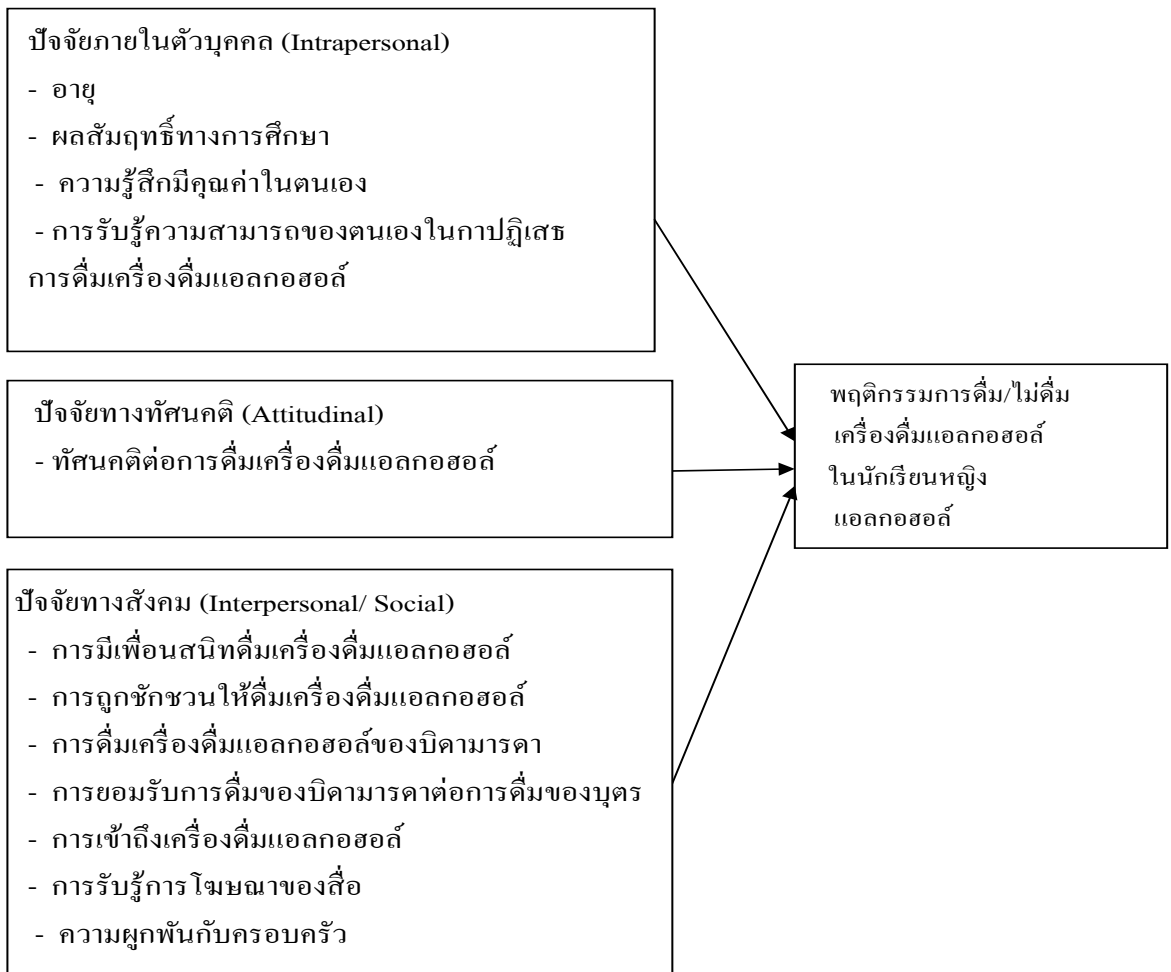
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอเขา คิซฌฌญู จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน ตัวบุคคล ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยทางสังคม การ

ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Drinking Refusal Self-Efficacy) กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ของ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอ เขา คิซฌฌญู จังหวัดจันทบุรี

3. เพื่อศึกษาแบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอเขา คิซฌฌญู จังหวัดจันทบุรี

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ปัจจัยภายในตัวบุคคล (Intrapersonal)

- อายุ
- ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
- ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง
- การรับรู้ความสามารถของตนเองในกาปฏิเสธ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ปัจจัยทางทัศนคติ (Attitudinal)

- ทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ปัจจัยทางสังคม (Interpersonal/ Social)

- การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา
- การยอมรับการดื่มของบิดามารดาต่อการดื่มของบุตร
- การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- การรับรู้การโฆษณาของสื่อ
- ความผูกพันกับครอบครัว

พฤติกรรมการดื่ม/ไม่ดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในนักเรียนหญิง แอลกอฮอล์

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบของการวิจัย เป็นการศึกษาเชิงสำรวจเพื่อหาความสัมพันธ์ (Correlational study design)

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 2 การศึกษา 2554 จำนวน 3 โรงเรียน จำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น 264 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอเขาคิชฌกูฏ จำนวน 244 คน คำนวณโดยใช้สูตรของยามานะที่ความเชื่อมั่น 95% (ยามานะ อ่างถึงในฉัตรศิริ พิมพ์สิทธิ์, 2554)

เครื่องมือและการทดสอบคุณภาพ

เครื่องมือ

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบเองซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถามมาตรฐาน แบบสอบถามจากงานศึกษาวิจัยที่ผ่านมา และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยประยุกต์และพัฒนาขึ้นเอง โดยมีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 86 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน

แบบสอบถามตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try out) ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนและทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ที่ถามด้วยหลายข้อคำถามซึ่งมีลักษณะมาตรวัดเป็นแบบลิเคิร์ต (Likert Scales) ปรับปรุงแบบสอบถามจนได้ฉบับที่นำไปเก็บข้อมูลจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เช่น อายุ ชั้นปี อาชีพ และการศึกษาของบิดามารดา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธ

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ด้านทัศนคติต่อการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่

- 3.1 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่ม
- 3.2 การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่ม
- 3.3 การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- 3.4 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา
- 3.5 การยอมรับการดื่มของบิดามารดา
- 3.6 การเข้าถึงเครื่องดื่ม
- 3.7 การรับรู้การโฆษณาของสื่อ
- 3.8 แบบสอบถามความผูกพันกับครอบครัว โดยมีรายละเอียดคุณภาพของเครื่องมือครั้งนี้ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ.79

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Drinking Refusal Self - Efficacy) มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ.93

ทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ.79

การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ.85

การรับรู้การโฆษณาของสื่อมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ.72

ความผูกพันกับครอบครัวมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ.81

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับแบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การดำเนินการเก็บข้อมูล

1. ส่งหนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลเขาคิชฌกูฏ เสนอต่อผู้บริหารโรงเรียน

2.ส่งหนังสือขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมกับแบบฟอร์มแสดงความยินยอม ซึ่งผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการโรงเรียน จากผู้อำนวยการโรงพยาบาลเขาคิชฌกูฏ เสนอต่อผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 3 แห่ง

4. พบอาจารย์ผู้ประสานงานแต่ละแห่งที่เป็นแหล่งเก็บข้อมูลเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยเพื่อขอความร่วมมือ

5. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างด้วยผู้วิจัยเอง โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ในช่วงเวลาที่ทางโรงเรียนพิจารณาว่ามีความเหมาะสมที่ไม่เป็นการรบกวนการเรียนการสอนของโรงเรียน ในการตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต้องระบุชื่อ นามสกุล แต่จะใช้รหัสแทน ในขณะที่ตอบจะต้องไม่มีอาจารย์อยู่ในห้อง แบบสอบถามที่นักเรียนแต่ละคนตอบแล้วจะถูกเก็บเข้าซอง ปิดผนึกอย่างมิดชิดและใส่ลงในกล่องที่ปิดจ้วาง และใช้เวลาในการตอบแบบ สอบถามประมาณ 30-40 นาที

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้รับการพิทักษ์สิทธิโดยได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง กรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามในผู้ที่อายุไม่ถึง 18 ปี และตัวผู้เข้าร่วมวิจัยอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ในวันเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ให้กลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูลทราบอีกครั้งเพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้มีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การพรรณนาข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมการดื่มและแบบแผนการดื่มด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ศึกษากับพฤติกรรมการดื่มโดยใช้ Binary Logistic Regression ที่ 95% CI (Confidential Interval of Odds Ratio)

ผลการศึกษา

จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอกิชฌกูฏวิทยา 3โรงเรียน จำนวน 244 คน พบว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 207 แบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 84.84 สรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ในอัตราส่วนที่ต่างกันไม่มากคือร้อยละ 36.7, 30.9 และ 32.4 ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์สถานภาพสมรสของบิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างพบว่าส่วนใหญ่ บิดามารดาอยู่ด้วยกันถึงร้อยละ 70.0 ที่เหลือร้อยละ 19.4 บิดามารดาแยกกันอยู่และเสียชีวิต ในปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 68.6 พักอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา ร้อยละ 18.4 อยู่กับบิดาหรือมารดา ด้านการระดับศึกษาสูงสุดของบิดา พบว่าร้อยละ 71.5 สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า รองลงมา ร้อยละ 22.2 สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา สำหรับมารดาพบว่า ร้อยละ 83.1 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า รองลงมาคือระดับชั้นมัธยมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 14.5 ด้านสถานการเงินของครอบครัวร้อยละ 45.4 พอเพียงแต่ไม่เหลือเก็บ ร้อยละ 34.3 เพียงพอและเหลือเก็บ สำหรับค่าใช้จ่ายที่กลุ่มตัวอย่างได้รับต่อเดือนพบว่า ร้อยละ 64.8 มีความพอเพียง เฉลี่ยเท่ากับ 1,920 บาทต่อเดือน จำนวนเงินที่ได้รับต่ำสุดเท่ากับ 200 บาท สูงสุดเท่ากับ 8,000 บาทต่อเดือน การประกอบอาชีพของบิดาพบว่า ร้อยละ 54.6 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 20.8 เป็นลูกจ้าง/พนักงานในบริษัทเอกชน ส่วนการประกอบอาชีพของมารดา พบว่ามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ

52.2 รองลงมาคือ ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชนร้อยละ 24.2 ในด้านการรับรู้การโฆษณาผ่านสื่อพบว่าร้อยละ 84.2 เคยรับรู้การโฆษณาผ่านสื่อ

2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการดื่มเป็นครั้งคราวในโอกาสต่างๆ มากที่สุดถึงร้อยละ 45.9 รองลงมาคือไม่เคยดื่มเลยในชีวิตร้อยละ 33.8 ดื่มเพียงครั้งเดียว (ทดลองดื่ม) ร้อยละ 15.9 และ ร้อยละ 2.9 เป็นผู้ที่เคยดื่มแต่หยุดดื่มมานานเกิน 6 เดือน นอกจากนั้นเป็นผู้ที่ดื่มประจำโดยดื่มอย่างน้อย สัปดาห์ละ 1 ครั้งร้อยละ 1.4 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง เป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งได้แก่กลุ่มผู้ที่ไม่เคยดื่มเลยในชีวิตรวมกับผู้ที่เคยดื่มเพียงแก้วเดียวหรือกระป๋องเดียว (ทดลองดื่ม) และกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ ผู้ที่ดื่มเป็นครั้งคราวเฉพาะบางโอกาส ผู้เคยดื่มแต่หยุดดื่มมานานเกิน 6 เดือน ผู้ที่ดื่มเป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง พบว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 50.2) เป็นผู้ที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และร้อยละ 49.8 เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3. ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยที่ศึกษาและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อจำแนกตามปัจจัยที่ศึกษาและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 17 ปี ร้อยละ 64.7 โดยร้อยละ 48.8 มีค่า GPA มากกว่า 3 โดยมีผล GPA ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 (SD = 0.44) ในด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองของกลุ่มตัวอย่างพบว่าร้อยละ 51.7 มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองในระดับต่ำ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.51 (SD = 3.52) เมื่อพิจารณาการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53.6 รับรู้ว่าคุณค่าในตัวเองมีความสามารถในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับสูง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ

41.44 (SD = 10.45) ส่วนทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 52.2 มีทัศนคติเห็นด้วยมากต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 43.30 (SD = 8.68) ในด้านเพื่อนพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 67.6 เป็นผู้ที่ไม่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และส่วนใหญ่ยังคงถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงถึงร้อยละ 74.9 สำหรับบิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 72.0 เป็นผู้ที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่บิดามารดาร้อยละ 78.7 ไม่ยอมรับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุตร เมื่อพิจารณาถึงการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่าร้อยละ 59.9 สามารถเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่าย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.81 (SD = 3.11) และพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้การโฆษณาน้อยคิดเป็นร้อยละ 68.0 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้เท่ากับ 12.50 (SD = 2.47) สำหรับความผูกพันกับครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันกับครอบครัวน้อยคิดเป็น ร้อยละ 52.2 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 38.90 (SD = 5.03)

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษากับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่ม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา การยอมรับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา การรับรู้การโฆษณาคความผูกพันกับครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มที่มีการรับรู้สูงการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำมีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มมากกว่ากลุ่มที่มีการรับรู้สูง 15 เท่า (OR=19.09, 95% CI =7.40 – 30.77) การยอมรับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ของบิดามารดาทำให้บุตรมีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มมากขึ้น เป็น 11.45 เท่า (95% CI =3.92 – 33.47) ในขณะที่ กลุ่มตัวอย่างที่ถูกชักชวนมีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มเพิ่มขึ้น 6 เท่า (OR =5.94, 95% CI =2.92 – 12.10) และดื่มทัศนคติที่เห็นด้วยต่อการดื่มทำให้เสี่ยงต่อการดื่มมากขึ้น เป็น 5.49 เท่า (95% CI =3.01 – 9.99) การรับรู้การโฆษณาของสื่อมากทำให้มีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มมากขึ้น

4.13 เท่า (95% CI =1.98 – 8.58) ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ มีโอกาสเสี่ยงต่อการ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผล สัมฤทธิ์สูงมากกว่า 3.66 เท่า (95% CI =1.94 – 6.92) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่า Adjusted Odds ratio ของปัจจัยต่างๆต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มตัวอย่าง (n=116)

ปัจจัยที่ศึกษา	Adjusted OR	95% CI
อายุ		
< 17 ^(R)	1.00	
≥ 17	.93	.52 – 1.64
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา		
≥ 3.0 ^(R)	1.00	
< 3.0	3.66	1.94 – 6.92*
ความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง		
สูง ^(R)	1.00	
ต่ำ	1.61	.93 – 2.80
การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธ		
รับรู้ความสามารถสูง ^(R)	1.00	
รับรู้ความสามารถต่ำ	15.09	7.40 – 30.77*
ทัศนคติ		
เห็นด้วยน้อย ^(R)	1.00	
เห็นด้วยมาก	5.49	3.01 – 9.99*
การดื่มของเพื่อนสนิท		
ไม่ดื่ม ^(R)	1.00	
ดื่ม	3.76	2.05 – 7.00*
การถูกชักชวนให้ดื่ม		
ไม่ถูกชักชวน ^(R)	1.00	
ถูกชักชวน	5.94	2.92 – 12.10*

ปัจจัยที่ศึกษา	Adjusted OR	95% CI
การดื่มของบิตามารดา		
ไม่ดื่ม ^(R)	1.00	
ดื่ม	2.80	1.46 – 5.23*
การยอมรับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ บิตามารดา		
ไม่ยอมรับ ^(R)	1.00	
ยอมรับ	11.45	3.92 – 33.47*
การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
ยาก ^(R)	1.00	
ง่าย	1.45	.82– 2.55
การรับรู้การโฆษณาของสื่อ		
รับรู้น้อย ^(R)	1.00	
รับรู้มาก	4.13	1.98 – 8.58*
ความผูกพันกับครอบครัว		
ผูกพันมาก ^(R)	1.00	
ผูกพันน้อย	2.74	1.55 – 4.85*

(R) กลุ่มอ้างอิง * มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. แบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เมื่อพิจารณาแบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนพบว่าอายุเฉลี่ยของการเริ่มดื่มประมาณ 15 ปี (Mean, SD =14.96,1.96) สาเหตุสำคัญของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกคือ อยากรองโดยมากถึงร้อยละ 43.3 รองลงมา คือเพื่อนชวนร้อยละ 29.8และเพื่อความสนุกสนานร้อยละ 22.1 วัยรุ่นหญิงร้อยละ49.0 เลือกที่จะดื่มเบียร์เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรก รองลงมา คือน้ำผลไม้ผสมแอลกอฮอล์โดยคิดเป็นร้อยละ25.0 ส่วนเหตุผลสำคัญของการเลือกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 36.5 คือรู้สึกว้าวรสดี รองลงมาร้อยละ 28.8 ดื่มเพราะถูกหรืออดดื่มแล้วไม่เมา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นักเรียนหญิงเลือกดื่มเป็นประจำร้อยละ49.0 คือเบียร์ รองลงมาร้อยละ 25.0 เลือกดื่มน้ำผลไม้ผสมแอลกอฮอล์ จำนวนแก้วที่นักเรียน ดื่มในแต่ละ

ครั้งร้อยละ 52.9 ดื่ม 1 - 2 แก้ว รองลงมาคือ 3 - 5 แก้วดื่มโดยคิดเป็นร้อยละ 25.0 งานเลี้ยงสรรค์สันต์เป็นสถานที่ที่วัยรุ่นใช้เป็นสถานที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 34.6 รองลงมาร้อยละ 25.0 ดื่มตามบ้านเพื่อนและดื่มที่บ้านตนเองร้อยละ19.2 ร้านค้าทั่วไปเป็นแหล่งที่นักเรียนซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุดถึงร้อยละ56.7 รองลงมาคือมีคนจัดหาให้ร้อยละ 28.8 เพื่อนเป็นบุคคลที่นักเรียนร่วมดื่มด้วยบ่อยที่สุดถึงร้อยละ 79.8 และร้อยละ 7.7 มีการดื่มกับผู้ปกครองซึ่งเท่ากับการดื่มกับญาติพี่น้อง สำหรับค่าใช้จ่ายในการดื่มแต่ละครั้งร้อยละ 31.7 จ่ายน้อยกว่า 50 บาท ในขณะที่ ร้อยละ 30.8 จ่าย 51 – 100 บาท ในด้านการรับรู้ผลกระทบพบว่าวัยรุ่นหญิงร้อยละ 60.6 รับรู้ว่าไม่เกิดผลกระทบในขณะที่ร้อยละ 22.1 รับรู้ว่าเกิดผลเสียต่อสุขภาพ

การอภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ร้อยละ 50.2 และยังมีพฤติกรรมการตีพิมพ์อยู่ในปัจจุบันร้อยละ 47.3 เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าผลการศึกษาคั้งนี้อัตราการตีพิมพ์สูงกว่าการทุกการศึกษาที่ผ่านมาเช่นการศึกษาของพนิดา นามดี (2549) ที่พบว่านักเรียนหญิงมีอัตราการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ร้อยละ 29.8 และการศึกษาของ พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ (2552) ที่พบว่านักเรียนหญิงมีอัตราการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ร้อยละ 39.6

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ทักษะคิดต่อการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ การมีเพื่อนสนิทตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ตีพิมพ์ การตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ของบิดามารดา การยอมรับการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ของบิดามารดา การรับรู้การโฆษณา ความผูกพันกับครอบครัว ซึ่งอภิปรายรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงมีโอกาสที่จะตีพิมพ์น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ เนื่องจากความสามารถและสติปัญญาในด้านการเรียน จะมีส่งผลต่อการรับรู้และการตัดสินใจที่เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพของบุคคล (Flay & Petraitis, 1993) อ้างถึงใน พรนภา หอมสินธุ์ และ รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2552 โดยพบว่าผลการเรียนมีทิศทางตรงข้ามกับพฤติกรรมการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ (พนิดา นามจินดี, 2549; อนงค์ ดิษฐ์สังข์, 2548) และการศึกษาในต่างประเทศก็มีผลการ

ศึกษาที่สอดคล้องกันเช่น จากการศึกษาของ Donovan (2004) ซึ่งทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มต้นตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ของวัยรุ่น ตั้งแต่ปีค.ศ. 1994 - 2003 พบว่า วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ มีการเริ่มต้นการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ในช่วงอายุน้อยกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูง

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ต่ำมีโอกาสที่จะตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์สูง เนื่องจากบุคคลที่มีความมั่นใจหรือมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่จะเผชิญกับสิ่งต่างๆ ในชีวิต จะทำให้บุคคลนั้นสามารถลงใจซึ่งความเข้มแข็งทางด้านจิตใจ สามารถปรับตัวและเลือกกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสม จึงมีทักษะในการปฏิบัติการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ในโอกาสต่างๆ ซึ่งจะทำให้มีพฤติกรรมการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์น้อย (Young et al., 2007) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาของ สมพร สิทธิสงคราม (2549) รวมทั้งการศึกษาในต่างประเทศของ Young et al. (2007) และ Watkins et al. (2006)

ทักษะคิดต่อการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์

ทักษะคิดต่อการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีทักษะคิดที่เห็นด้วยมากมีโอกาสที่จะตีพิมพ์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยน้อย เนื่องจากทักษะคิดเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิด การตัดสินใจและการแสดงออก โดยขึ้นอยู่กับความรู้ว่าการตีพิมพ์ทำให้เกิดผลเชิงบวกหรือเชิงลบ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, มปท) ถ้าวัยรุ่นเห็นว่าการตีพิมพ์ให้ผลเชิงบวกเช่นการตีพิมพ์ทำให้ดูเท่ ผู้

หญิงก็สามารถดื่มได้เช่นเดียวกับผู้ชาย การดื่มทำให้กล้าแสดงออกมากขึ้น ทำให้รู้สึกว่าเป็นผู้ใหญ่ กลุ่มตัวอย่างก็เลือกที่จะดื่ม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา จำนวนมากที่ผ่าน (พรนภา หอมสินธุ์และ รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2552; อนงค์ ดิษฐ์สังข์, 2550; ปรียาพร สุขขร, 2550; อัมมندا ไชยกาญจน์, 2549 ; Donovan, 2004)

การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีโอกาสที่จะดื่มมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากเพื่อนเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นเป็นอย่างมาก (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2540) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มตัวอย่างที่ติดเพื่อนเวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อนมีการทำกิจกรรมต่างๆร่วมกันบ่อยๆ เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ ผลก็คือกลุ่มตัวอย่างที่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลายเท่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผ่านมา (ปรียาพร สุขขร, 2550; อนงค์ ดิษฐ์สังข์, 2550; ปราณี ทองคำ และคณะ, 2549) รวมทั้งการศึกษาในต่างประเทศ (Nash et al., 2004; Bot et al., 2004; Kelly et al., 2012)

การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การถูกชักชวนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นโดยวัยรุ่นที่ถูกเพื่อนชักชวนให้ดื่มมีโอกาสที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าวัยรุ่นที่ไม่ถูกชักชวน เนื่องจากการชักชวนเป็นการสนับสนุนทางสังคมในระดับกลุ่มเพื่อน ทำให้วัยรุ่นที่ถูกชักชวนต้องแสดงพฤติกรรมเพื่อให้เกิดการยอมรับของกลุ่มและเป็นการตอบสนองความท้าทาย (จุฬารักษ์ โสตะ, 2543) ซึ่งการศึกษานี้ก็สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา (พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2552; ณิชภัททรบุญสวัสดิ์สกุลชัย, 2551

และ Arinaitwe-Mugisha and Hagembe ,2003 ; พรพร แซ่ห่าน, 2550; วิไลรัตน์ ปรีดาอุทธรนา, 2550; วรศร ปัทมานนท์, 2549; นิพน พัวพงศกรและคณะ, 2548; จินตนา วงศ์วาน, 2548) ที่พบว่าสาเหตุที่สำคัญของการดื่มครั้งแรกคือเพื่อนชักชวนโดยเฉพาะจากเพื่อนสนิท

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดาเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยวัยรุ่นที่บิดามารดาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโอกาส ที่จะดื่มมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่บิดามารดาไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากบิดามารดาได้ชื่อว่าเป็นบุคคลต้นแบบของบุตร โดยส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับบุตรมากที่สุดตั้งแต่แรกเกิด พฤติกรรมของบิดามารดาที่บุตรได้พบเห็นจะถูกถ่ายทอดไปยังบุตรและบุตรย่อมมีโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นเช่นเดียวกับบิดามารดา (Hirschi, 1969 อ้างถึงในสายใจ ชื่นคำ, 2542) ซึ่งก็สอดคล้องกับ การศึกษาที่ผ่านมา (อรทัย วลีวงศ์ ทักษพล ธรรมรังสี และสุรศักดิ์ ไชยสงค์, 2553) รวมทั้งการศึกษาในต่างประเทศของ Kelly et al.(2012) และ Ozer and Fernald (2008)

การยอมรับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา

การยอมรับของบิดามารดาเมื่อทราบว่ามีบุตรของตนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยบิดามารดาที่ยอมรับหรือสนับสนุนการดื่มของบุตรจะทำให้บุตรมีโอกาสที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าบิดามารดาที่ไม่ยอมรับ เนื่องจากพ่อแม่ที่รับรู้ว่าลูกมีพฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์แต่ไม่ได้ทำอะไร อาจทำให้บุตรตีความว่าพ่อแม่ของตนอนุญาตให้ดื่มแอลกอฮอล์ได้จึงเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมเหล่านี้ (ศรีรัช ลาภาใหญ่และคณะ, 2549) การยอมรับทำให้บุตรไม่ต้องกลัวการถูกตำหนิ

หรือลงโทษ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าหากบิดามารดาไม่ยอมรับและแสดงพฤติกรรมขัดขวาง หรือลงโทษ บุตรก็ต้องหลีกเลี่ยงหรือไม่กล้าที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น ทำให้โอกาสที่จะดื่มย่ำน้อยลง (พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2552) และการศึกษาของออร์ทัย วลี วงศ์ ทักษพล ธรรมรังสี และสุรศักดิ์ ไชยสงค์ (2553) พบว่าเยาวชนที่รับรู้ว่ามีโอกาสให้ดื่มแอลกอฮอล์ได้มีโอกาสเป็นนักดื่มเพิ่มขึ้น 4.92 เท่า มีโอกาสที่จะเป็นนักดื่มอย่างหนัก (Binge drinker) 3.25 เท่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผ่านมาทั้งในและต่างประเทศ (พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2552; อนงค์ ดิษฐ์สังข์, 2550; Nash et al., 2004)

การรับรู้การโฆษณาของสื่อ

การรับรู้การโฆษณาของสื่อมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากโฆษณาทำให้เกิดความรู้สึกว่าการดื่มเป็นเรื่องที่จริงจังเกิดความรู้สึกคล้อยตามและ อยากลอง ตัวอย่างเช่นนำไปสู่ความเป็นไทย ความเป็นคนมีน้ำใจ หรือความเป็นเพื่อนเป็นพวกพ้องเดียวกัน ภาพยนตร์ ละคร ก็มีส่วนในการนำเสนอและสะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับการดื่ม หรือเมื่อออกหักต้องดื่มสุราเพื่อให้ลืม (ศรีรัช ลาภใหญ่และคณะ, 2549) การรับรู้การโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มของวัยรุ่น จากการศึกษาของ อูรยา วงศ์ไชยคง (2547) พบว่า ภาพยนตร์โฆษณามีผลต่อพฤติกรรมการดื่มของกลุ่มนักศึกษาอุดมศึกษา มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับจากการศึกษาของ อัมมันดา ไชยกาญจน์ (2549) และการศึกษาในต่างประเทศของ Epstein and Botvin (2007) พบว่าทักษะการต่อต้านสื่อของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยมีผลกระทบโดยตรงการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครั้งแรก รวมทั้งการศึกษาของ Hong, Lee, Kaylor and Huang (2011) ที่ทบทวนวรรณกรรมในอเมริกาและเกาหลีใต้พบว่าหลายการศึกษา

ได้ผลการศึกษาว่าการสัมผัสกับสื่อทำให้วัยรุ่นมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น

ความผูกพันกับครอบครัว

ความผูกพันกับครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีความผูกพันกับครอบครัวน้อยมีโอกาสที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความผูกพันกับครอบครัวมาก เนื่องจากวัยรุ่นที่มีความใกล้ชิดกับบิดามารดา หรือบุคคลอื่น ๆ ในครอบครัวก็จะมีความรักและผูกพันกับครอบครัว ยึดถือบุคคลในครอบครัวเป็นหลัก (Hirschi, 1969 อ้างถึงในสายใจ ชื่นคำ, 2542) จากการศึกษาในต่างประเทศจากการศึกษาของ Watkins et al. (2006) และ Kelly et al. (2112) ที่พบว่า การดูแลเอาใจใส่ของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น รวมทั้งการศึกษาของ Nash et al. (2004) ที่พบว่า การพูดคุยกับบิดา มารดา มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น และจากการทบทวนวรรณกรรมของ Hong, Lee, Kaylor and Huang (2011) พบว่าครอบครัวมีบทบาทสำคัญต่อการดื่มสุราและสูบบุหรี่ของวัยรุ่น

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ส่งเสริมทักษะการปฏิเสธให้เยาวชนรับรู้ว่าตนเองมีความสามารถหรือมีความมั่นใจที่จะปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในโอกาสต่างๆ เนื่องจากพบว่าเป็นปัจจัยมีความความสัมพันธ์อย่างที่มีนัยสำคัญที่สุด
2. ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ส่งเสริมให้เด็กมีความสนใจในการศึกษา มีผลสัมฤทธิ์การศึกษาที่ดีจะช่วยลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นลงได้
3. บิดามารดาที่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุตรในการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
4. ควรเข้มงวดในการห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านสื่อ

5. สมาชิกในครอบครัวควรมีความใส่ใจต่อเยาวชนและ แสดงท่าทีที่เหมาะสมเมื่อทราบว่าบุตรหลานดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2. ศึกษาเชิงลึกในกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดื่มหรือเคยดื่มแต่หยุดดื่ม เพื่อค้นหาว่ากลุ่มตัวอย่างเหล่านั้นมีกระบวนการคิด การรับรู้ และทักษะในการปฏิเสธหรือหยุดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มในกลุ่มเด็กหญิงและวัยรุ่นหญิงในระยะต่างๆของการดื่ม เช่นระยะที่มันใจที่จะไม่ดื่ม ระยะทดลองดื่ม ระยะดื่มประจำ เพื่อนำมาพัฒนาโปรแกรมในการป้องกันการดื่มให้มีความเฉพาะเจาะจงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ศึกษาเชิงลึกในกลุ่มผู้ปกครองที่บุตรหลานไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถึงแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูอย่างไรเพื่อนำไปพัฒนาโปรแกรมเผยแพร่แก่ผู้ปกครองทั่วไป

4. ศึกษาเชิงคุณภาพถึงผลกระทบที่เกิดกับเด็กและเยาวชนในกรณีที่พ่อแม่ติดสุรา

เอกสารอ้างอิง

จินตนา วงศ์วาน. (2548). ความชุกและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น .วิทยานิพนธ์สาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาโภชนาการชุมชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชฎิล สมรภูมิ และศรีวรรณ มีคุณ .(2553). ปัจจัยเชิงสาเหตุและแนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารการศึกษา และการพัฒนาสังคม, 6(2), 29-40

บัญญัติ ศรีไพศาศและคณะ (2551). รายงานสถานการณ์สุราประจำปี พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. บัญญัติ ศรีไพศาศ, จุฑาภรณ์ แก้วมุงคุณและ กมลา วัฒนพร (2553). รายงานสถานการณ์สุรา ประจำปี พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

ปราณี ทองคำ, อติญาณ์ ศรีเกษตริน และรัตติยา เพชรน้อย. (2549). พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 17(2), 169-183.

ปรียาพร ศุภสร. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์. (2552). ความเชื่อ แบบแผนการดื่มและปัจจัยทำนายการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไทยในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

พนิดา นามจันดี. (2549). ความชุกและพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอสีชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์สาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสาธาณสุขศาสตร,บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิมล เอ็มโอชา, สุภาณี กระตุกฤษ, สอนงชาติ เศรษฐศิโรจน์, ศุภวัฒน์ เอ็มโอช และบุญเรือน พุกฤษศิริช. (2551). เครือข่ายการเฝ้าระวังเด็กไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วันที่ค้นข้อมูล 20 พฤศจิกายน 2551, เข้าถึงได้จาก <http://childwatchthai.com /chunthaburi.htm>

- วิไลรัตน์ ปรีดาอุทหนา. (2550). *ศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุรา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย: กรณีศึกษาโรงเรียนรัฐบาลในระดับอำเภอของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาสังคมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริพร จิรวัดน์กุล(2553). *ผู้หญิงกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์: มิติเชิงเพศภาวะ*. ศูนย์ประสานงานองค์การอนามัยโลกด้านการวิจัยและฝึกอบรมด้านเพศภาวะและสุขภาพสตรี, คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ศรีรัช ลาภใหญ่และคณะ(2549). *การพัฒนาองค์ความรู้ มาตรการทางสังคมและปัจจัยแวดล้อมในสถานศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย*. ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2540). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัยเล่มที่ 2 (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริพร จิรวัดน์กุล(2553). *ผู้หญิงกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์: มิติเชิงเพศภาวะ*. ศูนย์ประสานงานองค์การอนามัยโลกด้านการวิจัยและฝึกอบรมด้านเพศภาวะและสุขภาพสตรี, คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สายใจ ชื่นคำ. (2542). *พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นไทย*. วิทยานิพนธ์. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาไทยศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อนุทิน ชาญวีรกุล. (2548) วันที่ค้นข้อมูล 12 ตุลาคม 2554, เข้าถึงได้จาก http://www.bangkokbiznews.com/2005/07/20/w00712_21458.php?news_id=21458.
- Donovan, J. E. (2004). Adolescent alcohol initiation: A review of psychosocial risk factors. *Journal of Adolescent Health, 35*(6), 529 e7 – 529 e18. Retrieved January 22, 2009, from http://www.sciencedirect.com/science?_ob=MIimg&_imagekey=B6T80-4DXK6X8-S-1&_cdi=5072&_user=1750539&_pii=S1054139X04000667&_orig=browse&_coverDate=12%2F31%2F2004&_sk=999649993&view=c&wchp=dGLzVtb-zSkzS&md5=8d941eb89223db5fe098140dbb0b5607&ie=/sdarticle.pdf
- Nash, S. G., McQueen, A., & Bray, J. H. (2005). Pathways to adolescent alcohol use: Family environment, peer influence, and parental expectations. *Journal of Adolescent Health, 37*(1), 19 –28. Retrieved January 22, 2009, from http://www.sciencedirect.com/science?_ob=MIimg&_imagekey=B6T80-4GDJ39T-9-1&_cdi=5072&_user=1750539&_pii=S1054139X04004161&_orig=browse&_coverDate=07%2F31%2F2005&_sk=999629998&view=c&wchp=dGLzVlb-zSkWA&md5=e4ffaf5573746b3c41ae13b3c45d7435&ie=/sdarticle.pdf
- Watkins, J. A., Howard-Barr, E. M., Moore, M. J., & Werch, C. C. (2006). The mediating role of adolescent self-efficacy in the relationship between parental practices and adolescent alcohol use. *Journal of Adolescent Health, 38*(4), 448–450. Retrieved January 22, 2009, from http://www.sciencedirect.com/science?_ob=MIimg&_imagekey=B6T80-4JH47CN-T-1&_cdi=5072&_user=1750539&_pii=S1054139X05002260&_orig=browse&_coverDate=04%2F30%2F2006&_sk=999619995&view=c&wchp=dGLzVlW-zSkzk&md5=83e2c67a43e60f369ae138dc36da5c8e&ie=/sdarticle.pdf